Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

IntegrAGE

POLITICKÉ ODPORÚČANIA

Pracovná sila vo veku 55+ na súčasnom trhu práce v dunajskom regióne

Interreg Danube Region

Co-funded by the European Union

IntegrAGE

Autori

INTERREG
Projekt programu dunajského regiónu

Číslo grantovej zmluvy: DRP0200406
Akronym: IntegrAGE

Konzorcium IntegrAGE tvorí 15 organizácií z 10 rôznych krajín dunajského regiónu:

Financované Európskou úniou. Názory a stanoviská vyjadrené v texte sú však výlučne názory autora/autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo programu Interreg pre dunajský región. Ani Európska únia, ani DRP nemôžu byť za ne zodpovední.

Interreg Danube Region
Co-funded by the European Union
IntegrAGE

Obsah

- Zhrnutie
- Politiky EÚ
- Kľúčové politiky v dunajskom regióne
- Prehľad opatrení:
  - **Skupina 1**: Zamestnanosť a integrácia na trhu práce
  - **Skupina 2**: Zdravie a blahobyt
  - **Skupina 3**: Školenie a celoživotné vzdelávanie
  - **Skupina 4**: Flexibilné pracovné podmienky a pracovné pozície
- Príklady dobrej praxe v Európe priateľské k veku
- Zdroje

Interreg Danube Region
Co-funded by the European Union
IntegrAGE

Zhrnutie

Demografický posun smerom k starnúcej populácii predstavuje kritické sociálne a ekonomické výzvy, ktoré zdôrazňujú potrebu cielených politík age manažmentu na podporu a posilnenie jednotlivcov vo veku 55 a viac rokov.

Tento dokument hodnotí prínosy takýchto praktík a poskytuje odporúčania politík prispôsobené potrebám zamestnancov a organizácií. Konkrétne sa zameriava na praktické opatrenia, ktoré zabezpečujú rovnaké príležitosti, zlepšujú zručnosti, riešia otázky rovnováhy medzi pracovným a osobným životom a podporujú aktívne zapojenie všetkých generácií v rámci trhu práce a spoločnosti.

Tieto odporúčania boli vypracované na základe spolupráce partnerov z rôznych krajín dunajského regiónu, pričom bola použitá metodológia spoločnej tvorby, aby sa zabezpečila inkluzívnosť a relevantnosť. Proces zahŕňal rôznych zainteresovaných aktérov - spoločnosti, akademickú sféru, vládu a občiansku spoločnosť.

Zahrnutím poznatkov z regionálnych osvedčených postupov a zosúladením stratégií s národnými kontextmi tento dokument poskytuje praktické usmernenia pre tvorcov politík.

Interreg Danube Region
Co-funded by the European Union
IntegrAGE

Politiky EÚ

Podpora aktívnej účasti pracovnej sily vo veku 55+

Európska únia zaviedla niekoľko politík na podporu aktívnej účasti osôb vo veku 55 a viac rokov na trhu práce, čím rieši výzvy, ktoré predstavuje starnúca populácia.

Základnou iniciatívou vyhlásenou v roku 2017 je Európsky pilier sociálnych práv (European Pillar of Social Rights - EPSR), ktorý zdôrazňuje rovnaké príležitosti, spravodlivé pracovné podmienky a sociálnu ochranu. EPSR stanovuje ciele, ako je dosiahnutie miery zamestnanosti aspoň 78 % pre jednotlivcov vo veku 20 až 64 rokov do roku 2030 a zabezpečenie toho, aby sa aspoň 60 % všetkých dospelých každoročne zúčastňovalo na odbornej príprave.

Na doplnenie týchto snáh sa EÚ zamerala na podporu aktívneho starnutia prostredníctvom rôznych stratégií. Tie zahŕňajú zlepšovanie príležitostí na celoživotné vzdelávanie a boj proti vekovej diskriminácii s cieľom zabezpečiť, aby starší pracovníci mohli efektívne prispievať a zároveň si udržiavali zdravie.

Interreg Danube Region
Co-funded by the European Union
IntegrAGE

Kľúčové politiky

v dunajskom regióne

V rámci dunajského regiónu prijali krajiny konkrétne politiky na integráciu a podporu pracovnej sily vo veku 55+, ktoré sú v súlade so širšími cieľmi EÚ a zároveň zohľadňujú regionálne špecifiká.

Stratégia EÚ pre dunajský región (EUSDR), založená v roku 2010, slúži ako rámec spolupráce zameraný na oblasti, ako sú inštitucionálna kapacita a spolupráca. Táto stratégia má za cieľ zlepšiť koordináciu medzi zainteresovanými stranami a podporiť tvorbu politík, ktoré prispejú k participatívnejšiemu a udržateľnejšiemu trhu práce, z ktorého budú mať úžitok všetci pracovníci.

Program dunajského regiónu (DRP) na roky 2021 – 2027 zároveň zdôrazňuje hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Podporovaním nadnárodných projektov sa DRP usiluje vytvoriť inkluzívnejší trh práce, ktorý často zahŕňa iniciatívy prispôsobené potrebám starších pracovníkov, ako sú programy celoživotného vzdelávania a rozvoj pracovísk priateľských k starším ľuďom.

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

IntegrAGE

Skupina 1

Zamestnanosť a integrácia na trhu práce

Príspevky na zamestnanosť

Poskytovanie mzdových príspevkov zamestnávateľom na zamestnanie pracovníkov nad 50 rokov, ponúkanie personalizovanej podpory pri sprostredkovaní zamestnania a kariérneho poradenstva s cieľom pomôcť starším uchádzačom o zamestnanie nájsť si prácu. Príkladom takéhoto programu je iniciatíva realizovaná službami zamestnanosti v Rakúsku. Podobne existujú aj iniciatívy, ako je práca na čiastočný úväzok s plne hradenou mzdou, ktoré môžu byť ponúkané starším zamestnancom s cieľom predísť predčasnému odchodu do dôchodku.

Zvyšovanie povedomia a mediálne kampane

Vytváranie cielene zameraných kampaní na zvyšovanie povedomia o téme vekovej diskriminácie, age manažmentu a podpory medzigeneračnej spolupráce, pričom sa zdôrazňuje hodnota starších pracovníkov.

Aktívne opatrenia zamestnanosti a udržania pracovného miesta

Podpora zamestnávania ľudí vo veku 55+ zameraním sa na rozvoj zručností a prispôsobivosť pracoviska. Príklady z Chorvátska zahŕňajú iniciatívy zdieľania pracovných miest a osobitný dôraz kladú na sociálnu ekonomiku a organizácie občianskej spoločnosti, ktoré prispievajú k integrácii zraniteľných skupín.

Interreg Danube Region
Co-funded by the European Union
IntegrAGE

Finančná podpora pre podnikateľov vo veku 55+

Cieľom tohto opatrenia je podporiť podnikanie osôb nad 55 rokov a uľahčiť starším ľuďom začatie vlastného podnikania využitím ich skúseností a odborných vedomostí.

Finančná podpora zahŕňa granty pre začínajúce podniky, zvýhodnené pôžičky a iné finančné nástroje. Poskytuje sa tiež nefinančná podpora, ako je poradenstvo formou koučingu, podnikateľské školenia a príležitosti na nadväzovanie kontaktov. Takéto iniciatívy môžu ľuďom pomôcť prekonať prekážky a dosiahnuť úspech v podnikaní.

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

IntegrAGE

Skupina 2

Zdravie
a blahobyt

Programy na podporu zdravia

Zdravotné prehliadky a zavedenie zdravotných programov podporovaných zamestnávateľmi, ktoré sa budú systematicky vykonávať na povinnej báze. Odporúča sa tiež poskytovať stimuly na zdravotnú osvetu a pravidelné lekárske prehliadky.

Schémy zdravotného poistenia

Podpora rozvoja doplnkových poistných balíkov zameraných na ochranu zdravia starších pracovníkov. Tie môžu zahŕňať napríklad doplnkovú lekársku starostlivosť, pravidelné preventívne lekárske prehliadky a skríningy, služby duševného zdravia a koučing na zabezpečenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom.

Zvyšovanie povedomia o zdravých pracoviskách

Vytváranie cielených kampaní, ktoré zahŕňajú názory širokej verejnosti a všetkých vekových skupín, s cieľom uznať význam efektívneho age manažmentu prostredníctvom holistických prístupov, ktoré prepájajú a reagujú na potreby všetkých generácií.

Certifikácie priateľské k starším osobám

Podpora vytvárania zdravého a pre seniorov priaznivého pracovného prostredia prostredníctvom zavedenia národných štandardov a definovania optimálnych faktorov rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom. Okrem toho je toto opatrenie spojené s možným poskytovaním zliav certifikovaným podnikateľským subjektom.

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

IntegrAGE

Skupina 3

Školenie
a celoživotné vzdelávanie

Interreg Danube Region
Co-funded by the European Union
IntegrAGE

Školiace programy pre zamestnávateľov

Ponúkanie vzdelávacích príležitostí v oblasti age manažmentu pre zamestnávateľov a personálne oddelenia. Cieľom je zvýšiť povedomie zamestnávateľov o špecifických výzvach, ktorým čelia starší pracovníci a o význame používania modelov age manažmentu. Na rozšírenie vzdelávania zamestnávateľov je potrebná spolupráca medzi inštitúciami, univerzitami, obchodnými komorami a ďalšími zamestnávateľskými združeniami. Mimovládne organizácie môžu zvyšovať povedomie medzi zamestnávateľmi prostredníctvom propagačných kampaní.

Školiaci program pre vekovú skupinu 50+

Podpora neustáleho rozvoja zručností pre zamestnancov vo vekovej skupine 50+, aby sa predišlo generačným rozdielom. Obsah školení sa môže líšiť v závislosti od odvetvia, no digitálne zručnosti sú vo všeobecnosti veľmi žiadané a užitočné.

Mentoringové programy

Zavedenie programov, ktoré podporujú spoluprácu medzi staršou a mladšou generáciou a mentoringových schém, ktoré podporujú prenos vedomostí, posilňujú tímovú dynamiku a profesionálny rozvoj najmladších aj najstarších kolegov v spoločnosti. Typickým príkladom môže byť situácia, keď starší zamestnanci školia nových (mladších) kolegov v oblasti, kde majú dlhoročné skúsenosti a mladší kolegovia môžu naopak naučiť starších konkrétne digitálne zručnosti a kompetencie.

Interreg Danube Region

Co-funded by the European Union

IntegrAGE

Skupina 4

Flexibilné pracovné podmienky a pracovné pozície

Flexibilné formy zamestnania

Podpora zavádzania možností práce z domu a práce na čiastočný úväzok v odvetviach, kde je to možné, môže prispieť k zlepšeniu rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom zamestnancov a k zvýšeniu ich efektivity v práci.

Flexibilný hybridný pracovný model kombinuje výhody práce na diaľku a práce v kancelárii, pričom poskytuje flexibilitu v tom, kde a kedy ľudia pracujú. Jeho cieľom je prilákať talenty, zvýšiť spokojnosť a zachovať produktivitu podporovaním spolupráce. Tento model sa stal široko populárnym po pandémii COVID-19.

Flexibilné pracovné pozície

Prispôsobenie pracovných pozícií potrebám, slabým a silným stránkam všetkých zamestnancov môže byť pre organizácie veľmi prínosné. Zdieľanie pracovných miest môže pomôcť vo všetkých typoch odvetví, rovnako ako zavedenie systému „buddy“ – partnerskej podpory pre tie pracovné miesta, kde je fyzická práca veľmi náročná a pohoda starších pracovníkov závisí vo veľkej miere od vhodného rozdelenia úloh.

Interreg Danube Region
Co-funded by the European Union
IntegrAGE

Osvedčené postupy
v Európe

Európsky katalóg osvedčených postupov v oblasti starnutia a zamestnanosti predstavuje úspešné stratégie na integráciu a podporu pracovníkov vo veku 55+ naprieč Európou. Tieto iniciatívy sa zameriavajú na celoživotné vzdelávanie, digitálne zručnosti, prispôsobenie pracoviska a medzigeneračnú spoluprácu, pričom zdôrazňujú inkluzívnosť a posilňovanie postavenia starších pracovníkov.

Katalóg, vypracovaný v rámci spoločného úsilia v dunajskom regióne, poskytuje stručný prehľad osvedčených postupov na európskej úrovni. Zdôrazňuje význam medzisektorovej spolupráce, udržateľného financovania a flexibilných modelov na riešenie demografických výziev a podporu vekovo priateľských pracovísk.

Posilnite sa (Empower Yourself)

Táto iniciatíva sa zameriava na zlepšenie motivácie a pohody zamestnancov vo veku 55+ prostredníctvom kompaktných vzdelávacích scénarov vyvinutých v rámci programu Erasmus+.

Personalisti sú vybavení špecifickými nástrojmi na zlepšenie angažovanosti starších pracovníkov a riešenie problémov na pracovisku, ako je stres a riadenie konfliktov. Školenie je efektívne z hľadiska zdrojov a kladie dôraz na odolnosť a sebaúctu účastníkov.

Seniorská akadémia v Pécsi

Táto akadémia poskytuje bezplatné príležitosti na celoživotné vzdelávanie pre osoby nad 60 rokov, podporujúc aktívne starnutie prostredníctvom prednášok, študijných skupín a komunitných aktivít.

Jej holistický prístup integruje vzdelávacie programy so zvyšovaním povedomia o zdraví, kritickým myslením a sociálnym začleňovaním s cieľom zlepšiť individuálnu pohodu a znížiť izoláciu.

ISS Facility Services (správa budov a zariadení)

Spoločnosť ISS Facility Services zaviedla úpravy pracoviska s cieľom udržať starších zamestnancov vo fyzicky náročných pozíciách.

Kľúčové opatrenia zahŕňali flexibilný pracovný čas, zdravotný dohľad a školenia na zvýšenie povedomia o rizikách na pracovisku. Tieto snahy zlepšili výkonnosť zamestnancov, ich lojalitu a znížili absenciu v práci.

Kooperatíva Mondragón

Model Mondragón je kooperatívny rámec v Španielsku, ktorý kombinuje ekonomickú stabilitu so sociálnym dopadom. Zameriava sa na poskytovanie stabilného zamestnania, celoživotného vzdelávania a rovnakých príležitostí pre svojich pracovníkov-členov.

S mechanizmami ako interný systém sociálneho zabezpečenia a interkooperatívna solidarita, model Mondragón ukazuje potenciál kooperatívnych princípov na podporu odolnosti a inklúzie.

Európska súťaž miestnych samospráv

Európska súťaž miestnych samospráv (The European Local Authority Competition - ELAC), ktorá bola spustená v roku 2010 a je podporovaná Európskou komisiou, propagovala aktívne starnutie a sociálnu inklúziu migrujúcich starších ľudí a pracovníkov. Ocenila inovatívne miestne stratégie zamerané na zamestnanosť, zdravie a medzigeneračnú spoluprácu, pričom prezentovala najlepšie osvedčené postupy, ktoré je možné replikovať naprieč celou Európou.

Kľúčové výsledky zahŕňali zlepšenie pracovných príležitostí, politiky priateľské k veku a väčšie povedomie o hodnote vekovo rozmanitej pracovnej sily. Adaptabilný rámec ELAC, zapojenie zainteresovaných strán a nákladovo efektívna implementácia z neho robia silný a prenosný model na riešenie výziev spojených so starnutím v rôznych regiónoch.

Interreg Danube Region
Co-funded by the European Union
IntegrAGE

SEN@ER - sieť striebornej ekonomiky v rámci európskych regiónov

SEN@ER je regionálna sieť zameraná na využívanie príležitostí starnúcej spoločnosti. Podporuje pracoviská priateľské k veku, zamestnateľnosť starších pracovníkov a vyvíja inovatívne služby pre seniorov.

Jej rámec spolupráce a vzdelávacie programy preukázali výrazný úspech pri zlepšovaní ekonomických a sociálnych výsledkov.

Iniciatíva Silver Skills

Iniciatíva Silver Skills prekonáva digitálnu priepasť pre pracovníkov vo veku 55+ poskytovaním vzdelávacích programov na diaľku.

Tento projekt podporuje digitálnu gramotnosť, medzigeneračné vzdelávanie a spolupracuje s podnikmi na integrácii starších pracovníkov do digitálnej pracovnej sily. Jej adaptabilný model ponúka potenciál na rozšírenie do ďalších regiónov.

Interreg Danube Region

Co-funded by the European Union

IntegrAGE

Odporúčania pre politiku

Zo skúseností projektu IntegrAGE

1

Zvyšovanie miery zamestnanosti pracovníkov vo veku 50+ prostredníctvom finančných stimulov a informačných kampaní. Posilnenie obhajoby inklúzie starších pracovníkov v politikách trhu práce zabezpečuje systémové zmeny a znižuje vekové nerovnosti.

2

Zlepšovanie zdravia na pracovisku pre pracovníkov vo veku 50+ implementovaním zdravotných prehliadok a programov na podporu pohody. Poskytnúť stimuly organizáciám, ktoré dosiahnu „Certifikát pracoviska priateľského k veku“.

3

Podporovanie a uľahčovanie profesionálneho rozvoja a udržania pracovných miest prostredníctvom vzdelávacích a mentoringových programov. Ponúkanie školení v oblasti digitálnych zručností a odborných vedomostí špecifických pre odvetvie so zameraním na potreby pracovnej sily vo veku 50+.

4

Zvyšovanie flexibilných pracovných možností a poskytovanie štátneho spolufinancovania pre programy zdieľania pracovných miest v rôznych kľúčových odvetviach s cieľom otestovať a zdokumentovať osvedčené postupy na zmenu štruktúry pracovných miest, ktoré sú priateľské k veku.

5 Podporovanie spolupráce naprieč sektormi podporovaním partnerstiev medzi vládami, súkromným sektorom a občianskou spoločnosťou zabezpečuje holistický prístup k riešeniu potrieb pracovnej sily vo veku 55+.

6 Uľahčovanie medzigeneračnej spolupráce podporovaním spoločných iniciatív medzi mladšími a staršími generáciami. Tento typ spolupráce podporuje vzájomné učenie a spoločenskú súdržnosť.

7 Štandardizovanie a rozširovanie osvedčených modelov a najlepších postupov. Iniciatívy s preukázateľným úspechom, ako je model Mondragón, by mali byť prispôsobené a rozšírené tak, aby vyhovovali miestnym kontextom, pričom si zachovajú svoje základné princípy.

Interreg
Danube Region

Co-funded by
the European Union

IntegrAGE

Projekt IntegrAGE

Webová stránka:
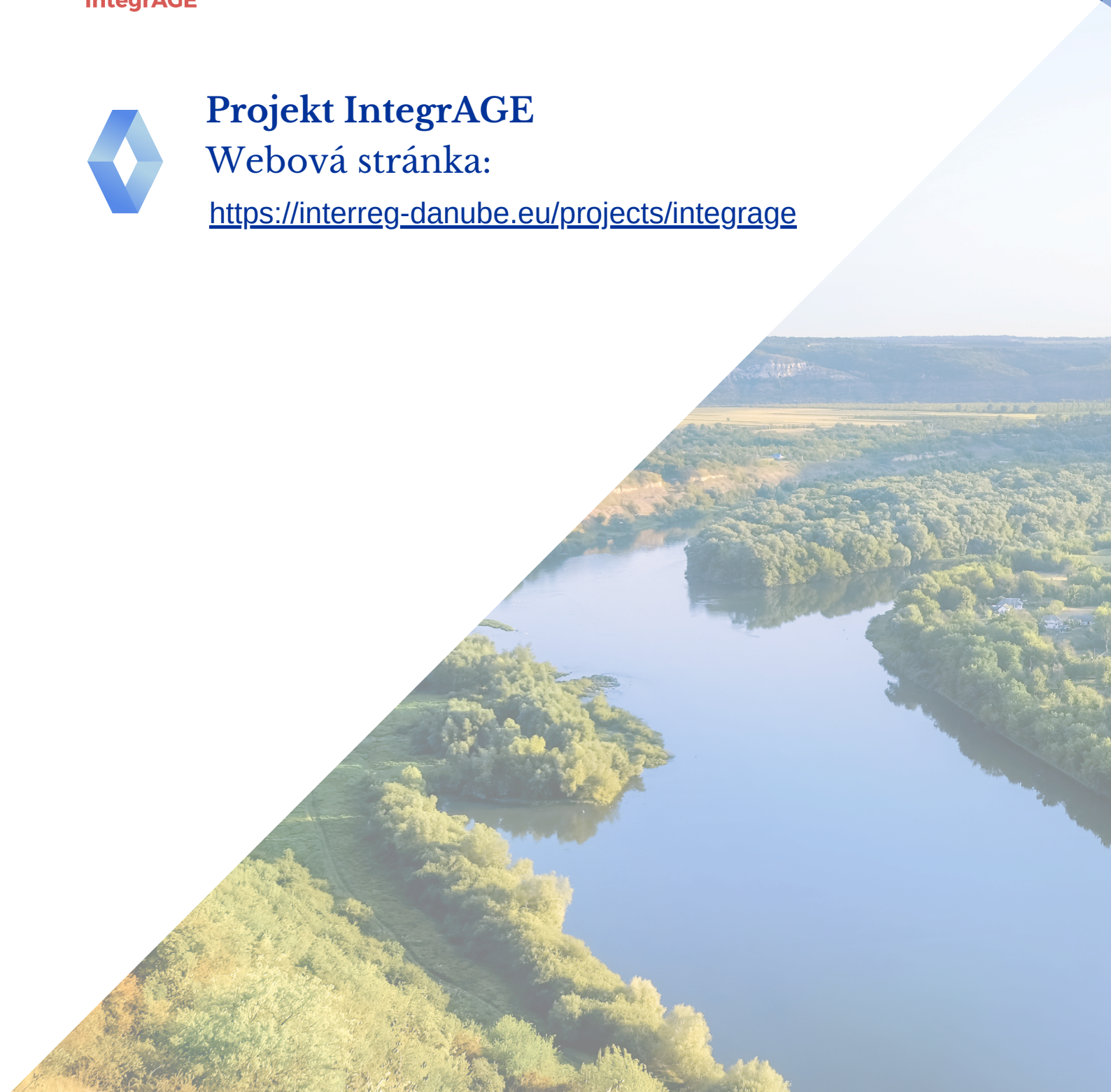
https://interreg-danube.eu/projects/integrage